

Tahsil edilemeyen çek bedelinden kaynaklanan alacağın ihtiyati haciz konulan gayrimenkulun vergi değerine kadar olan kısmının teminatlı kabul edileceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-105[323-2015/VUK-1-19556]-48699
Tarih	29.04.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[323-2015/VUK-1-19556]-48699 29/04/2016

Konu : Karşılıksız çek davası bedelinin gider yazılıp yazılamayacağı hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinin incelenmesinden, şirketinizin 20.., 20.. ve 20.. yıllarında mal sattığı... Ltd. Şti.'den (borçlu) almış olduğu .../03/2015 vadeli TL tutarındaki çekin karşılıksız çıktığı, ...'de faaliyet gösteren şirketin ödemediği çek ile ilgili olarak;

- ... İcra Müdürlüğünde 2015/... esas sayılı dosya ile takip talebinde bulunulduğu ve haciz yoluyla yapılacak takipte ödeme emri düzenlendiği,

- .../03/2015 tarihinde ... Asliye Ticaret Mahkemesine açılan ihtiyati haciz davasında mahkemenin/03/2015 tarih 2015/... sayılı kararında borçlunun taşınır ve taşınmaz malları ile üçüncü şahıslardaki hak ve alacaklarının ihtiyaten haczine karar verilmesi üzerine şirketin ... Mevkiindeki gayrimenkulü üzerine ihtiyati haciz konulduğu,

- .../04/2015 tarihinde, borçlunun itirazı üzerine Mahkemenin 2015/... ek kararı ile yetkisizlik kararı verilerek .../03/2015 tarihinde verdiği ihtiyati haciz kararını kaldırdığı,

- İcra takibine yetkili ... İcra Dairesinde başlanılmasından önce borçlu şirketin sahip olduğu gayrimenkulü üçüncü kişilere sattığının tespit edildiği,

- ... İcra Müdürlüğünün 2015/... esas sayılı dosyasının, anılan ticaret mahkemesinin yetkisizlik kararı gereğince ...'e gönderildiği,

- .../06/2015 tarihinde şirketinizin ... İcra Dairesine borçlu aleyhine haciz talebinde bulunduğu, haciz talebinin 2015/... esas dosyasında takip edildiği ve .../06/2015 tarihinde haciz yoluyla yapılacak takipte ödeme emri düzenlendiği,

- İcra Dairesindeki dosyanın ... İcra Müdürlüğündeki dosyanın devamı niteliğinde olduğu, ancak söz konusu gayrimenkul üçüncü kişilere satılmış olduğundan teminat ve ihtiyati haciz uygulamasına gidilemediği,

- .../10/2015 tarihinde gayrimenkulün üçüncü kişilere satımını müteakip şirketiniz tarafından borçlu ve gayrimenkulü alan kişiler aleyhine hacizden mal kaçırdıkları yönündeki muvazaalı işlem nedeniyle ... Asliye Hukuk Mahkemesinde gayrimenkulün satışı iptali davasının açıldığı,

-.../10/2015 tarihli ve Esas No:2015/... Esas sayılı ... Asliye Hukuk Mahkemesi kararı ile borçludan alacak için borçlunun aktifinde yer almayan gayrimenkul üzerine tapu kaydına ... TL tutarında ihtiyati haciz konulduğu ve bu durumun Tapu Müdürlüğüne bildirildiği,

-.../10/2015 tarihinde ihtiyati haciz konusu gayrimenkulü satın alan üçüncü kişiler için ... İcra Ceza Mahkemesinde yargılama yapıldığı belirtilerek;

söz konusu alacak için şüpheli alacak karşılığı ayrılıp ayrılamayacağı hususunda görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "*Şüpheli alacaklar*" başlığını taşıyan 323 üncü maddesinde; "*Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;*

1- Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar;

2- Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar;

şüpheli alacak sayılır.

Yukarıda yazılı şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilir.

Bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğu karşılık hesabında gösterilir. Teminatlı alacaklarda bu karşılık teminattan geri kalan miktara inhisar eder.

Şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarları tahsil edildikleri dönemde kar- zarar hesabına intikal ettirilir." hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla; dava veya icra safhasında bulunan alacaklarla, yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş olan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar şüpheli alacak sayılmakta, bu şartlardan herhangi birinin mevcut olmaması durumunda ise şüpheli alacak kaydına imkan bulunmamaktadır.

Diğer yandan, şüpheli alacaklar için dava veya icra takibine başlanıldığı yılda karşılık ayrılması gerekmekte olup, şüpheli hale geldiği hesap döneminde karşılık ayrılmayan alacaklar için daha sonraki dönemlerde şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün olmamaktadır. Bir alacağın dava safhasında olduğunun kabulü için, mahkemeye dava, icraya takip için dilekçe verilmiş olması, ancak gerek mahkemeye gerek icraya yapılan başvuruların ciddiyetle takip edilmesi gerekmektedir.

Karşılıksız çıkan çekin karşılıksız çıktığına ilişkin kaydın yapıldığı dönem itibariyle dava veya icra takibine başlanması gerekmekte olup, bu dönemde karşılık ayrılmayan alacaklar için müteakip yıllarda karşılık ayrılması mümkün değildir.

Kanun hükmü, teminatlı alacaklarda bu karşılığı teminattan geri kalan miktarla sınırlamakta, alacağın ipotek, haciz, rehin, kefil vs. suretlerle teminata bağlanmış olması halinde, şüpheli alacak karşılığı ayrılmayacağını kabul etmiş bulunmaktadır.

Şüpheli alacak uygulamasında teminat sayılan haller arasında bulunan (alacaklının alacağının tahsili için icra daireleri aracılığıyla uygulanan) hacizler, alacağın tahsilinin kuvvetle muhtemel olduğunu ve alacağın teminatsız kalmadığının göstergesi olarak değerlendirilmekte olup, borçluların mal, hak veya alacaklarına haciz konulması suretiyle söz konusu alacağın haciz konulan kısmı teminatlı hale gelmektedir.

Söz konusu olayda, ... Asliye Ticaret Mahkemesinin .../03/2015 tarihli kararına istinaden ihtiyati haciz konulan, aynı mahkemenin .../04/2015 tarihli kararıyla ihtiyati haczi kaldırılan ve .../10/..2015 tarihli ... Asliye Hukuk Mahkemesi kararı ile borçlu aleyhine gayrimenkul üzerine ihtiyati haciz kararı verilerek bu durumu ... Tapu Müdürlüğüne bildirilen (hacizden mal kaçırdıkları yönündeki muvazaalı işlem

sonucunda üçüncü kişilerin mülkiyetinde olan) gayrimenkul şirketiniz alacağı kapsamında teminat olarak nitelendirilmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalara göre, tahsil edemediğiniz çek bedelinden kaynaklanan alacağınızın ihtiyati haciz konulan gayrimenkulun vergi değerine kadar olan kısmı teminatlı kabul edileceğinden bu kısma tekabül eden alacağınıza şüpheli ticari alacak karşılığı ayrılması mümkün değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026